

Vastine Mynämäen kunnalle Ihalaisten koulun lopettamissuunnitelmiin

13.10.2014 Mynämäellä.

Vastineen tekijä: Ihalaisten koulun vanhempainyhdistys

Vastaanottajat: kunnanvaltuutetut
kunnanhallituksen jäsenet
kasvatus- ja sivistyslautakunnan jäsenet
kunnanjohtaja Seija Österberg
kasvatus- ja sivistysjohtaja Laura Päiviö-Häkämies

Tiedoksi: Kivikylän, Lemmin ja Luhdan kylien asukkaat
tiedotusvälineet

1. Tausta

Mynämäen kunta on toistuvasti pyrkinyt sulkemaan Ihalaisten koulun, joka on kunnan kyläkouluista pienin. Kunnan perustelut Ihalaisten koulun lopettamistarpeelle ovat koulun kalleus verrattuna muihin kouluihin ja oppilasmäärän vähentyminen.

Jatkuvalla lopettamisuhalla Mynämäen kunta on jo 20 vuoden ajan heikentänyt Ihalaisten koulun toimintaedellytyksiä. Koulun ylläpidon laiminlyönti yhdistettynä jatkuviin sulkemissuunnitelmiin ovat yhdessä muodostaneet ikään kuin itse itseään ruokkivan kierteen, jonka on toivottu johtavan koulun lopettamiseen. Kaikki koulun toimintaedellytyksiin, kustannuksiin, oppilasmääriin ja muihin tekijöihin liittyvät asiat ovat kuitenkin olleet kunnan päätösten seurausta eikä koulun vika. Kiinteistön laiminlyönti on johtanut kustannusten kasvuun, oppilaita on käännytetty muihin kouluihin ja ilmapiiriä myrkytetty jatkuvalla koulun sulkemisuhalla.

Tässä vastineessa esitetään positiivinen vaihtoehto Ihalaisten koulun sulkemiselle, eli koulun toiminnan kehittäminen niin, että laadulliset seikat ovat keskiössä, mutta kunnan taloudelliset realiteetit huomioidaan.

2. Avoimuus ja kuntalaisten vaikutusmahdollisuudet

Ihalaisten koulun sulkemista on toistuvasti valmisteltu mahdollisimman pitkään kuntalaisilta piilossa. Iltakouluissa ja seminaareissa pitkälle edenneet lopettamissuunnitelmat ovat paljastuneet siinä vaiheessa, kun niitä on alettu käsitellä kunnanvaltuustossa tai lautakunnissa. Vain kunnanvaltuutettujen ja kuntalaisten valppaus pöytäkirjojen lukemisessa ovat täpärästi pelastaneet koulun.

Ihalaisten koulun sulkemisen salassa tapahtunut valmistelu on räikeässä ristiriidassa sivistystoimenjohtaja Laura Päiviö-Häkämiehen kirjallisten linjausten kanssa. Vuonna 2013 tehdyssä palveluverkkoselvityksessä Päiviö-Häkämies käsittelee kyläkoulujen lopettamista koskevia tutkimuksia ja toteaa: ”Tutkimuksen antina voi poimia sen tärkeän opin, että muutospäätökset tulee viedä läpi mahdollisimman avoimesti.” (Palveluverkkoselvitys / Kasvatus ja sivistys, 2013.) Kuntalaisen näkökulmasta avoimuus ei ole toteutunut, vaan pikemmin kunnan päättäjät yrittävät väkisin ja salaa ajaa haluamaansa päämäärää kuntalaisten halusta piittaamatta.

Hallintolain mukaan kuntalaisille on mahdollistettava vaikutusmahdollisuus asioissa, jotka vaikuttavat heidän elämäänsä. Ihalaisten koulun lopettaminen vaikuttaa mitä suurimmassa määrin lähiseudun asukkaisiin, sillä samalla kertaan heiltä poistuu ainoa kunnan lähipalvelu, lähikoulu, asukkaiden tapaamis- ja kohtaamispaikka, liikuntatilat ja -kenttä sekä talviliikunta- ja

harrastuspaikka. Kuntalaisten mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoon on ollut rajallinen valmistelun salaisuuden ja tiedon pimentämisen vuoksi. Esimerkiksi kouluja koskevia investointilukuja, oppilaskohtaisten kustannusten laskentaperusteita tai kuljetuskustannuksia koskevia tietoja ei ole ikinä keskustelun pohjaksi toimitettu. Nämä tiedot, jotka ovat koulun lopettamisen perusteina, olisi pitänyt toimittaa kuntalaisten käyttöön. Lisäksi kuntalaisten ilmaisemia mielipiteitä ei ole täysimääräisesti otettu huomioon, sillä 27.11.2013 Ihalaisten koululla järjestetyssä infotilaisuudessa suullisesti esitetyjä argumentteja koulun puolesta ei ole tallennettu mihinkään muistioon tai pöytäkirjaan kirjallisesti eikä käsitelty missään yhteydessä. Näin ollen kuntalaisten vaikutusmahdollisuus Ihalaisten koulun lopettamisprosessiin ei ole toteutunut siten kuin hallintolain 41 §:n säännös vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta asiaan osallisille edellyttää.

3. Kustannukset ja oppilasmäärät

Ihalaisten koulun kustannukset verrattuna muihin kouluihin ovat korkeita, koska kunta on halunnut niin. Kustannusten vertailussa painaa se, että niissä ei ole huomioitu investointeja. Investointien laiminlyönti taas nostaa käyttökustannuksia.

Ihalaisten koulu ei ole kunnan ainoa koulu, jossa oppilasmäärät laskevat. Samalla perusteella esimerkiksi kunnan keskustaajaman Laurin koulu pitäisi sulkea. On luonnollista, että oppilasmäärät pienenevät ja kasvavat vuosittain perheiden lapsimäärän muutoksen, muuttoliikkeen ja muiden tekijöiden vaikutuksesta. Kunnalla itsellään on valta päättää siitä, mikä koulu kenenkin lähikoulu on. Kunnan tulisi jakaa oppilaat koulujen kesken optimaalisesti. Näin ei ole tapahtunut, vaan Ihalaisten koulua on rankaistu tässä asiassa tietoisesti.

4. Oppilaskohtaiset kulut

Ihalaisten koulun oppilaskohtaiset kulut olivat vuoden 2012 tilinpäätöksen mukaan 10244,64 euroa, eli noin 2000 euroa korkeammat kuin kouluissa keskimäärin (Palveluverkkoselvitys / Kasvatus ja sivistys, 2013). Joissain laskelmissa Ihalaisten koulun oppilaskohtaisen kustannuksen on ennakoitu nousevan jopa yli 13000 euroon. Koska oppilaskohtaiset kulut ovat olleet kunnan pääasiallinen argumentti Ihalaisten koulua vastaan, niin olisi tärkeää ymmärtää mistä kulut koostuvat. Kulujen muodostuminen on asia, josta kuntapäättäjät ovat olleet hyvin haluttomia antamaan lisätietoa. Opettajien palkat ja kiinteistön kulut joka tapauksessa lasketaan mukaan käyttökustannuksiin. Oppilaskohtaisissa kuluissa huomioidaan kuitenkin vain käyttökulut, eli vuosien mittaan kouluihin tehdyt investoinnit ovat pois laskuista. Lisäksi esikoululaisten, jotka ovat myös opettajan vastuulla, aiheuttamat kulut rasittavat Ihalaisten koulun kululaskelmissa. Edellä luetellut asiat aiheuttavat sen, että Ihalaisten oppilaskohtaiset kulut eivät ole vertailukelpoisia muiden koulujen lukujen kanssa.

5. Kouluihin tehdyt investoinnit

Mynämäen tilinpäätös- ja talousarviotiedoista koottuna kunnan kouluihin tekemät investoinnit euroina vuosina 2000-2015 ovat olleet.

Lauri:	356326 €
Asema:	757708 €
Pyhä:	315875 €
Huoli :	47139 €
Karjala:	2370087 €
Tarvainen:	435567 €
Tavastila:	465960 €
Ihalainen:	40157 €

Näin ollen on selvää, että Ihalaisten koulu ei ole kunnan kallein koulu. Karjalan kouluun tehdyt investoinnit vastaavat Ihalaisten koulun usean vuoden käyttökuluja. Investoinnit myös Ihalaisten kouluun olisivat auttaneet laskemaan sen käyttökuluja. Muihin kunnan kiinteistöihin rakennettuja aluelämpöratkaisuja tai asennettuja ilmalämpöpumppuja ei ole Ihalaisiin saatu. Kunta on osallistunut auliisti toissijaisten kiinteistöjen kehittämiseen esimerkiksi Mietoisten kylätalon osalta. Kylätaloon on investoitu kymmeniätuhansia euroja, uudistettu lämmitysjärjestelmä ja sitouduttu jatkossakin kattamaan kustannukset. Samaan aikaan kunta on laiminlyönyt järjestelmällisesti yhtä toimivaa koulua ja koulukiinteistöä. (Mynämäen talousarviot ja tilinpäätökset.)

6. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut ovat olleet Ihalaisten koulun harmina kustannusvertailuissa. Syynä tähän on se, että koulun kahdesta opettajasta toinen on työelämänsä viimeistä vuotta töissä oleva rehtori. Henkilöstökuluja saadaan pienennettyä huomattavasti luopumalla Ihalaisten koulussa omasta rehtorista nykyisen eläköityessä. Kahden opettajan koulussa ei ole tarpeen olla omaa rehtoria. Kun rehtorin palkkakustannus on vuositasolla 72000 euroa ja luokanopettajan 40000 euroa (Palveluverkkoselvitys / Kasvatus ja sivistys, 2013), niin tästä pelkästään syntyy 32000 euron vuotuinen säästö. Ihalaisten koulun oppilaskohtaisissa kustannuksissa 16 oppilaan oppilasmäärällä tämä merkitsee 2000 euroa säästöä per oppilas. Tämän lisäksi kunnan opettajaresurseja olisi voitu muutenkin käyttää joustavammin koulujen välillä ja saavuttaa lisäsäästöjä.

7. Kiinteistö

Mynämäen kunta on Hiilineutraali kunta (HINKU) –toiminnan puitteissa päivittänyt kunnan kiinteistöjen lämmitysjärjestelmiä siirtymällä uusiutuviin energialähteisiin. Näin on pienennetty ympäristökuormitusta ja saavutettu taloudellista säästöä. Esimerkiksi Pyhän koulu lämmitettiin aiemmin öljykattilalla. Kattilan uusimisen sijaan kunta päätyi aluelämpöratkaisuun, jolloin säästyttiin suurilta investoinneilta, mutta päästiin silti eroon öljyn käytöstä ja saavutettiin merkittäviä säästöjä lämmityskustannuksissa. Lämpöyrittäjä toimittaa lämmön koululle pellettikontilla, joka asennettiin koulun pihaan. Kunnan esittelemien tietojen mukaan investointikulut olivat Pyhän koulun tapauksessa 12000 euroa ja ratkaisulla saavutetaan 10000 euron vuotuiset säästöt. (Hinkumappi: <https://www.p5.ymparisto.fi/hinku/Kohteet/Tiedot.aspx?Id=218>). Sama tekninen ratkaisu ei välttämättä ole sovellettavissa Ihalaisten kouluun, mutta varmasti löytyy muitakin tapoja modernisoida lämmitysjärjestelmä. Ilmalämpöpumput Ihalaisten kouluun olivat Mynämäen teknisen lautakunnan suunnitelmassa mukana otsikon Koulujen energiahankkeet alla, mutta ne on hiljattain pudotettu investointikohteista. Tämä siksi, ettei koulun sulkemista saa häiritä (Tekninen lautakunta, esityslista 08.10.2014, asianumero 121). Suuruudeltaan 10000 euron säästö merkitsisi Ihalaisten koulussa 16 oppilaan oppilasmäärällä laskien 625 euron oppilaskohtaista säästöä.

8. Kuljetukset

Ihalaisten koulun lopettamiskeskustelussa kuljetuskustannukset on ohitettu säännöllisesti merkityksettöminä. Kunta ei ole pyynnöistä huolimatta toimittanut mitään euromääräistä tietoa kuljetuskustannusten muutoksesta. Suomen Kuntaliiton vuoden 2014 koulukuljetuskysely (Koulukuljetusten tila kunnissa vuonna 2013) mukaan koulukuljetusten keskiarvokustannus on 1921 euroa kuljetettavaa oppilasta kohden vuodessa. Ihalaisten koulun tapauksessa kuljetettavien oppilaiden määrä kasvaisi vähintään 10:llä (Palveluverkkoselvitys / Kasvatus ja sivistys, 2013). Kuljetuskustannukset kasvaisivat siis keskiarvokustannuksilla laskien ainakin 19210 euroa. Todellisuudessa kustannusten kasvu olisi tätäkin suurempi, koska Mynämäellä käytössä on kallein kuljetusmuoto, eli taksi (Koulukuljetusten tila kunnissa vuonna 2013, Suomen kuntaliitto).

Koulukuljetukset tulevat myös kallistumaan tulevaisuudessa yleistä kustannustason nousua nopeammin johtuen kuljetusalan kilpailun puutteesta (Suomen Kuntaliitto: <http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/opeku/opetus/perusopetus/koulukuljetus/Documents/Koulukuljetusten%20tila%20kunnissa.pdf>).

Ihalaisten koulun lopettaminen sotisi myös perusopetuslain 6 § henkeä vastaan, sillä siinä sanotaan yksiselitteisesti, että opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen. Kun Ihalaisten koulu on yli satavuotias luonnollinen kyläyhteisön keskus, joka on tuottanut laadukasta palvelua koko toiminta-aikansa, niin ei ole perusteltua alkaa kuljettaa koko kyläyhteisön lapsia toiseen kouluun.

Jos Lemmiltä kuljetetaan lapsia keskustan kouluun kierrättämällä heitä taksin kyydissä muiden kylien kautta, niin lasten taksissa viettämä päivittäinen aika nousee yli kahteen tuntiin. Pienelle alakoululaiselle tällainen koulupäivän pidentäminen on täysin kohtuutonta.

9. Koululiikunta

Koululiikunnassa Ihalaisten koulun ympäristö tarjoaa erinomaiset puitteet ulkolajeihin, kuten suunnistukseen ja luonnossa liikkumiseen. Liikuntatunneilla voisi käyttää mielikuvitusta ja hyödyntää lähiympäristön tarjoamia mahdollisuuksia, eikä kuljettaa koululaisia keskustan liikuntahalliin. Monipuolista liikuntaa ja uusia lajeja tutustua löytyy myös palloiluhallin ulkopuolelta. Näin syntyy säästöä ja jää tarpeetonta kuljettamista toteutumatta. Säästöjen suuruutta ei pysty tarkasti laskemaan, koska ei ole mitään tietoa siitä, mitä koululiikuntaan liittyvät kuljetukset maksavat kunnalle. Lisäksi suurin osa Ihalaisten koulun oppilaista kulkee kouluun muulla kuin taksilla. Näiden lasten osalta siirtyminen taksikuljetuksiin vähentäisi hyötyliikunnan määrää suuressa määrin.

Kunta on myös mukana Liikkuva koulu –hankkeessa, jossa tavoitteena mm. istua vähemmän, oppimisen tukeminen toiminnallisilla menetelmillä, välitunneilla liikkuminen sekä koulumatkojen kulkeminen omin lihasvoimin (<http://www.liikkuvakoulu.fi/liikkuva-koulu>). Ihalaisten koulun sulkeminen on räikeässä ristiriidassa niiden arvojen kanssa, joita kunta on tuonut esiin sellaisina, joita Mynämäen kunnassa halutaan edistää.

10. Kylän tapahtumat

Ihalaisten koulu toimii usean kylän keskuksena. Koulun tilat palvelevat kylillä tomivia yhdistyksiä ja seuroja. Sisätiloja hyödynnetään viikottain ja koululla järjestetään lasten liikkaria, 4H-kerhoa sekä aikuisten jumppaa. Lisäksi piha-alueet toimivat lasten tapaamis- ja leikkialueina kouluaikojen ulkopuolella. Kesäisin koulun pihalla kokoontuu kerran viikossa runsas joukko vanhempia ja lapsia perinteeksi muodostuneen kesäpiknikin yhteydessä ja koulun ulkoalueilla järjestetään yhdistysten toimesta grillijuhlia ja talviriehoja kylien asukkaille. Huomioitavaa on myös, että kansalaisopiston lasten liikkari, joka järjestetään Ihalaisten koululla, oli syksyllä 2014 kansalaisopiston ensimmäisiä loppuunmyytyjä kursseja.

11. Ryhmiksen ja koulun yhteistyö

Vakka-Suomen Sanomien mielipideosastolla Mynämäen Kokoomus puhui 18.12.2013 ns. nivelvaiheettomasta lapsuustalosta, kun oli keskustelua pienten lasten yksikön muodostamisesta Ihalaisten koulun ja ryhmiksen yhteyteen. Meille Ihalaisten koulupiirin parissa pitkään toimineille perheille asia on täysin itsestään selvä. Meillä on ollut tällainen lapsuustalo siitä asti kun ryhmis perustettiin koulun yhteyteen. Koulun, eskarin ja ryhmiksen toiminta on täysin saumatonta ja 1-13 vuotiaat lapset toimivat yhdessä koko päivän ajan, niin sisällä kuin pihallakin. Sen sijaan, että ajetaan alas tällaista toimivaa yksikköä, sitä tulisi kehittää edelleen ja samaa toimivaa mallia

kopioida myös muualle Mynämäen koulu- ja hoitoyksiköihin, kuten Kokoomus jo aiemmin on ehdottanutkin pienten lasten yksikön muodostamisedotuksen yhteydessä. Kyseinen toiminta on ainutlaatuisista ja uudella näkökannalla voisi olla tapa, jolla Mynämäki voisi profiloitua oikeasti kuntana johon lapsiperheiden on kannatavaa muuttaa. Tärkeätä on huomioida, että Ihalaisten kohdalla tuo lapsuustaloajattelu tukee lapsen kehitystä 1 vuotiaasta teini-ikään asti.

12. Arvojen ja toiminnan ristiriita

Mynämäen mielellään julkituomia kunnan toimintaa ohjaavia arvoja ovat muun muassa kylämyönteisyys ja pyrkimys ympäristöystävällisyyteen. Mynämäen kunta on kaikissa mahdollisissa yhteyksissä tuonut esiin hiilineutraaliustavoitetta ja ns. HINKU-toimintaa. Kunnan käytännön toiminta Ihalaisten koulun kohdalla on selvässä ristiriidassa näiden arvojen kanssa. Kylämyönteisyydestä ei ole tietoaakaan, kun viimeistä lähipalvelua, eli kyläkoulua lopetetaan väkisin. Hiilineutraaliustavoitteisiin sekä Liikkuva koulu –hankkeen ideologiaan sopii huonosti, että lasten koulukyyditykset sekä pienten lasten hoitokyyditykset lisääntyvät, eikä sitä edes oteta huomioon päätöksenteossa. Kunnan strategiana on selvästi unohtaa kunnan tietyt osat ja ajaa niissä alas kaikki peruspalvelutkin. Tätä tavoitetta ei vain mainita missään julkisissa asiakirjoissa. Olisi välttämätöntä, että kunta ilmoittaisi julkisesti, ettei tiettyihin kunnan maantieteellisiin osiin kannata muuttaa, koska kaikki peruspalvelut ollaan ajamassa niistä alas. Silloin muuttaja voisi valita asuinpaikakseen kunnan, jossa palveluja oikeasti tarjotaan tasapuolisesti koko kunnan alueella, tai johon kannattaa verouronsa sijoittaa, koska kunta oikeasti suhtautuu myönteisesti lapsiperheiden asioihin.

13. Oikeudenmukaisuus ja samanarvoisuus

Ihalaisten koulun lopettamisen myötä Kivikylän, Lemmin ja Luhdan kylistä ja suurelta osin siis koko Mynämäen luoteisosista loppuu viimeinenkin lähipalvelu. Kun samaan aikaan muihin kyläkouluihin ja kylätaloihin on panostettu runsaasti ja kunnan muihin kyliin rakennetaan kevyenliikenteenväyliä, niin on selvää että kaikkia mynämäkeläisiä ei kohdella samanarvoisesti. Onko oikeudenmukaista, että tietyissä Mynämäen osissa kuntalainen saa veroeurojensa vastikkeeksi lähikoulun, kevyenliikenteenväylät, kirjaston sivutoimipisteen, kylätalot ja toisaalla ei mitään. On luonnollista, että taajamassa palvelut ovat lähempänä kuin haja-asutusalueella. Esimerkiksi Mietoisten kylät ovat kuitenkin samanlaista maaseutua kuin Kivikyläkin, paitsi moninkertaisin kunnan panostuksin ja paremmin palveluin. Lähikoulun pitäisi olla prioriteettilistalla ennen kylätaloa. Ei ole oikein, että toisaalle pystytetään toisarvoisia palveluja samalla kun toisaalla säästetään tärkeimmistä.

Mynämäen kunta on joutunut tekemään suuria investointipäätöksiä johtuen kunnan omaisuuden huonosta hoidosta. Kunta on joutunut esimerkiksi rakentamaan uuden päiväkodin ja muuttamaan kunnanviraston vuokratiloihin kiinteistöjen kosteusvaurioiden vuoksi. Kaiken kaikkiaan asioiden leväperäinen hoitaminen on aiheuttanut suuria kustannuksia. Kun samaan aikaan pienen kyläkoulun lopettaminen perustellaan säästöillä, niin on selvää, ettei toiminta ole oikeudenmukaista. Ihalaisten koulun lapset eivät saa olla kunnan virheiden maksajia.

Huomioitavaa on myös, että jos ryhmis lopetetaan, niin se lisää osalle perheitä päivittäistä ajoa yli 40 km / päivä. Tämä sellaisessa tapauksessa, jossa vanhemmat eivät kulje Mynämäen pohjoispuolen kylistä Turun suuntaan töihin, vaan pohjoiseen, tai tekevät töitä omissa kodissaan, mutta joutuisivat jatkossa kuljettamaan alle kouluikäiset lapsensa Mynämäen keskustaan päivähoitoon. Tämä asettaa Mynämäen pohjois- ja luoteisosien pienten lasten perheet kohtuuttomasti hyvin eriarvoiseen asemaan, sekä tulee lisäämään lasten hoitopäivien pituutta.

Mynämäen eri alueiden epätasa-arvoisuutta näyttää selittävän osaltaan kunnanvaltuutettujen ja kunnallisten vaikuttajien vinoutunut omien sidosryhmien ja kannattajien etujen ajaminen. Niissä kylissä, joista on vahva edustus valtuustossa, on onnistuttu säästämään koulut ja saatu omaan kylään muitakin kunnan investointeja. Lisäksi joillain kunnanvaltuutetuilla on kouluverkkoon liittyen

omia tai lähipiirin taloudellisia intressejä, jotka näyttävät vaikuttavan päätöksentekoon. Päätäjien esteellisyys tuskin ylittää lainrikkomiseksi, mutta moraalisesti se on arveluttavaa.

14. Säästöt

Tässä vastineessa listatut säästökohteet Ihalaisten koulussa ovat:

Säästökohte	Toimenpide	Säästö, euroa vuodessa	Uusi oppilaskohtainen kulu (aiemmin 10244,64 euroa)
Henkilöstökulut	Rehtorista luopuminen	32000	
Henkilöstön työnjako	Henkilöstön optimaalinen käyttö koulujen välillä	5000 (arvio)*	
Kiinteistö	Lämmitysjärjestelmän modernisointi	10000	
Kuljetukset	Liikuntakuljetusten lopettaminen/vähentäminen keskustan liikuntahalliin	5000 (arvio)*	
Yhteensä		42000 (arvio: 52000)	
Kustannusten alentaminen ehdotetuilla säästöillä			10244,64 – 2625 = 7619,64 €
Kustannuslaskennan korjaus	Eskarilaisten huomioiminen kustannuksissa (4 lasta)		(7619,64*16)/20 = 6095,712 €
Worst case scenario / Uusi oppilaskohtainen kulu (aiemmin 13000 euroa)			[(13000 – 2625)*16]/20 = 8300 €

*Arvio, jota ei huomioida uudessa oppilaskohtaisessa kulussa

Edellä esitettyjen säästöjen toteuttaminen on varsin helppoa. Tässä vastineessa esitetyt asiat vievät pohjan siltä, että Ihalaisten koulun oppilaat esitetään kunnan kalleimpina oppilaina. Itse asiassa, jos investoinnit huomioidaan oppilaskohtaisissa kuluissa ja tässä vastineessa ehdotetut säästöt toteutetaan, niin Ihalaisten koulu kilpailee kunnan halvimmalla koulun tittelillä.

15. Lopuksi

Tässä vastineessa esitetyt keskeiset perusteet Ihalaisten koulun sulkemisprosessin lopettamiseksi ovat:

- Koulun lopettamisen kyseenalainen kokonaisuus
- Laadullisten tekijöiden unohtaminen
- Kuntalaisten tasa-arvo ja oikeudenmukainen kohtelu
- Koulun sulkemisprosessin puutteet ja virheet.

Tässä vastineessa esitetyin toimin Ihalaisten koulu voidaan säilyttää ja silti saavuttaa säästöjä. Paitsi taloudellista tehokkuutta kouluverkon uudistamisessa pitää tavoitella myös laatua ja kuntalaisten tasavertaisuutta ja oikeudenmukaista kohtelua. Ihalaisten koulun lähikylien asukkaat sitoutuvat osaltaan osallistumaan koulun toiminnan jatkon turvaamiseen.

Jos kunta sulkee yksipuolisella päätöksellä Ihalaisten koulun, niin asian käsittely ei pääty siihen. Kaikki prosessin vaiheet, siihen osallistuneiden vaikuttimet ja muut tekijät tullaan nostamaan esiin julkiseen keskusteluun.